

POSUDEK VEDOUCÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Vyživovací povinnost v mezinárodním právu soukromém Kristýna Hejduková

Datum odevzdání práce: 19. května 2022

I. Aktuálnost tématu a náročnost tématu

Předkládaná diplomová práce se zabývá problematikou přeshraniční vyživovací povinnosti. Toto téma je v současném globálním světě tématem stále aktuálním, nejpalčivější jsou v rámci zvolené problematiky otázky přeshraničního vymáhání vyživovací povinnosti. Co se náročnosti týče, zvolené téma nepovažuji za zvláště náročné, jedná se o téma, které je zpracováno v řadě odborných publikací. Nicméně určitou zvýšenou náročnost je třeba spatřovat ve skutečnosti, že se jedná převážně o cizojazyčné zdroje.

II. Kritéria hodnocení práce

Cílem diplomové práce je dle autorky „podrobně rozebrat a zhodnotit zejména stávající právní předpisy, které mezinárodněprávní úprava, úprava na úrovni EU a vnitrostátní právní úprava poskytuje za účelem uplatnění a vymození vyživovací povinnosti.“ Autorka ve své práci vychází především z metody deskriptivní; metoda analýzy a syntézy je aplikována ve velmi omezené míře.

Diplomová práce, která má celkem 48 stran textu, je rozdělena do šesti kapitol, úvodu a závěru. Kapitola 1 a 2 jsou úvodními kapitolami práce a jsou věnovány vymezení pojmu vyživovací povinnosti a pramenům právní úpravy. V kapitolách 3 – 5 se autorka věnuje podrobně třem stěžejním oblastem úpravy vyživovací povinnosti s mezinárodním prvkem: jurisdikčním normám, kolizním normám a otázkám uznání a výkonu cizích rozhodnutí. Ve zvláštní kapitole se diplomantka zamýšlí nad dopadem brexitu na úpravu otázek přeshraniční vyživovací povinnosti. Struktura práce je logicky vystavěna, autorka však často zabíhá do podrobností v případech, které jsou pro práci okrajové (např. historie ÚMPODu).

Práce je zpracována na dobré stylistické úrovni, je psána srozumitelně a až na drobnosti bez jazykových chyb a překlepů (např. str. 33 „Odmítnutí aplikace práva určeného dle protokolu lze odmítnout pouze v případě...“), objevují se i určité terminologické nepřesnosti (např. autorka opakovaně chybně hovoří o Haagské konferenci o mezinárodním právu soukromém). Z formálního hlediska je však třeba autorce vytknout zejména míru, ve které využívá v práci přímých citací (zpravidla citací ustanovení relevantních právních pramenů), přímé citace by v textu tohoto typu odborné práce měly být využívány minimálně.

Co ze použitých zdrojů týče, autorka vychází převážně pouze z české literatury, zahraniční odborná literatura, která by měla být stěžejním zdrojem při studiu dané oblasti, téměř absentuje. V seznamu použitých zdrojů zcela chybí články v zahraničních odborných časopisech, zcela chybí jakýkoliv komentář k Nařízení o výživném. V rámci poznámkového aparátu autorka cituje v souladu s citační normou.

Po obsahové stránce je práce bohužel velmi popisná. Právě studium zahraniční komentářové literatury či odborných článků by autorce určitě umožnilo proniknout hlouběji do dané problematiky a zamyslet se v práci nad zajímavými a problematickými aspekty stávající úpravy.

III. Případná další vyjádření k práci

Na str. 8 autorka uvádí svůj názor, že by stanovení doporučujících procentuálních mantinelů výše výživného v globálním prostoru přispělo k větší právní jistotě subjektů. Obdobně na str. 42 uvádí, že by bylo do budoucna přínosné, kdyby došlo i ke sjednocení procesních norem upravujících řízení týkající se výkonu rozhodnutí. Jak by si to autorka představovala? Je takováto úvaha v blízké době realistická?

Na str. 11 autorka uvádí, že kolizní normy v Haagském protokolu „mají obecnou použitelnost, protože právo, které se podle nich určí, se použije i na právo nesmluvního státu, použije se tedy i vůči státům, které nejsou signatáři protokolu.“ Toto by měla diplomantka vysvětlit.

Na str. 30 diplomantka uvádí, že možnost volby je pro oblast mezinárodního práva soukromého velmi neobvyklá. S tímto konstatováním nemohu souhlasit, diplomantka by to měla uvést na pravou míru.

Na str. 33 autorka zmiňuje, že nařízení o výživném a Haagský protokol se použijí na výživné mezi registrovanými partnery, aniž by uvedla jakýkoliv zdroj. Jak k tomuto závěru dospěla? Jak je to s výživným mezi stejnopohlavními manželi?

Na str. 42 autorka uvádí, že za jeden z nejdůležitějších článků nařízení o výživném považuje čl. 42, který v rámci uznání a výkonu zakazuje přezkum rozhodnutí ve věci samé. Domnívám se, že se jedná o jeden ze základních principů, který je promítnut do úpravy uznání a výkonu cizích rozhodnutí ve všech relevantních unijních nařízeních.

Na str. 44 diplomantka uvádí, že unijní úprava uznání a výkonu je nanejvýš relevantní z pohledu českého státního příslušníka. Je státní příslušnost opravdu tak relevantní?

IV. Přípomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

V úpravě vyživovací povinnosti s mezinárodním prvkem, a to jak v oblasti určování mezinárodní příslušnosti, tak v oblasti rozhodného práva, hraje zcela zásadní úlohu hraniční určovatel obvyklého pobytu. Autorka se v práci tomuto pojmu věnuje pouze v jednom jediném odstavci na str. 23 a uvádí jediné rozhodnutí SDEU, které se výkladu tohoto pojmu věnuje, dále poté na str. 29, kde nepřesně uvádí, že si každý stát tento pojem vykládá odlišně. V rámci obhajoby by diplomantka mohla problematiku určování místa obvyklého pobytu rozvést. A to včetně recentní judikatury SDEU.

S ohledem na značný příliv ukrajinských státních příslušníků na naše území v důsledku ruské agrese by se diplomantka mohla zamyslet nad úpravou vyživovací povinnosti ve vztahu k ukrajinským občanům.

V. Doporučení práce k obhajobě

Přes výše uvedené výhrady lze konstatovat, že diplomantka v práci prokazuje základní orientaci ve zvolené problematice. Práci pokládám za způsobilou pro obhajobu.

VI. Navržený klasifikační stupeň

Předběžně navrhuji klasifikační stupeň ještě velmi dobře, konečný výsledek však bude záviset na obhajobě diplomové práce.

V Praze dne 13. 9. 2022

doc. JUDr. Mgr. Magdalena Pfeiffer, Ph.D.